

-ARAŞTIRMA MAKALESİ-

**YEREL YÖNETİMLERDE STRATEJİK PLANLAMA:
BİR LİTERATÜR ARAŞTIRMASI**

Filiz POYRAZ¹

Öz

Klasik kamu yönetimi anlayışı, 1980 yılı sonrasında yerini yeni kamu yönetimi anlayışına bırakmış ve yönetim uygulama alanlarından biri olan stratejik planlama modeli 2006 yılından itibaren Türkiye’de yasalararak yerel yönetimlerin işlerliğini arttıran etkin bir yönetim aracı olmuştur. Bu tarihten itibaren yerel yönetimlerde stratejik planlama modelleri oluşturularak uygulanmaya başlamıştır. Bu çalışmanın amacı, bu alanda daha önce yapılmış herhangi bir literatür araştırmasına erişilemediğinden yerel yönetimlerde stratejik planlama araştırmalarına genel bir bakış sunmak, yapılmış çalışmalarını incelemek ve araştırmaların mevcut durumunu belirleyerek bilimsel çalışmalara katkı sağlamaktır. Bu bağlamda araştırmacılara, henüz araştırılmamış alanlara yönelmesini kolaylaştıracağı ve gelecekteki araştırmalar için yol gösterici olabileceği öngörülmektedir. Türkiye’de yerel yönetimlerde stratejik planlama ile ilgili yapılan araştırmalara ulaşabilmek için Google akademik arama motoru, YÖK tez tarama veri tabanı, ULAKBİM veri tabanı, TR Dizin ve DergiPark elektronik veri tabanlarında “yerel yönetimlerde stratejik planlama”, “belediyelerde stratejik planlama”, “il özel idarelerinde stratejik planlama”, “büyükşehir belediyelerinde stratejik planlama” ile “su ve kanalizasyon idarelerinde stratejik planlama” başlıklı çalışmalar taranmış ve tarama sonucunda lisansüstü tez, makale, kitap bölümü gibi kaynaklara ulaşılmıştır. Literatür taraması 2014 ile 2023 yıllarını kapsayan süreçte ve belirli kriterler çerçevesinde yapılmış ve 71 adet çalışmaya erişim sağlanmış olup çoğunun daha çok yüksek lisans tezi ve buna yakın sayıda makale türünde çalışmalar olduğu belirlenmiştir. Literatür incelemesi sonucu yapılan çalışmaların akademik alanlarının ağırlıklı olarak kamu yönetimi alanında yoğunlaştığı, en çok nitel araştırma yönteminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, yerel yönetimlerde stratejik planlama konulu çalışmalarının niceliksel olarak yetersiz kaldığı görülmektedir. İleriki yıllarda daha çok çalışmanın literatüre kazandırılabilmesi üniversiteler ile yerel yönetimlerin iş birliğinde mümkün olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Stratejik Planlama, Literatür Araştırması.

JEL Kodları: D73, G34, H70,

Başvuru: 12.10.2023 **Kabul:** 14.02.2024

¹ Doktora Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme ABD, pyrzfiliz@gmail.com ORCID No: 0009-0001-0320-264X

STRATEGIC PLANNING IN LOCAL GOVERNMENTS: A LITERATURE RESEARCH²

Abstract

The classical public administration approach was replaced by the new public management approach starting with the early 1980s and the strategic planning model, which is one of the management application areas has become law in Türkiye in 2006 and has become an effective administration tool that increases the functionality of local governments. Since of this date, strategic planning models have been created and implemented in local governments. The aim of this study is to provide an overview of strategic planning research in local governments to examine the studies that have been done and to contribute to scientific studies by determining the current status of the researches as no literature research has been conducted in this field before. In this context, it is anticipated that it will make it easier for researchers to focus on areas that have not yet been researched and may provide guidance for future research. In order to access research on strategic planning in local governments in Türkiye, Google academic search engine, YÖK thesis database, ULAKBİM database, TR Dizin database, and DergiPark electronic database search for "strategic planning in local governments", "strategic planning in municipalities", "strategic planning in province private administrations", "strategic planning in metropolitan municipalities" and "strategic planning in water and sewerage administrations" were studies titled scanned and as a result of the scanning, resources such as postgraduate theses, articles, and book chapters were obtained. In the study, A literature review was conducted in the period between 2014 and 2023 within certain criteria, and 71 studies were accessed, it was determined that most of them were master's theses and a similar number of articles. Therewithal, as a result of the literature review, it was found that the academic fields of the studies were mainly concentrated in the field of public administration and that most of the studies were conducted using qualitative research methods. As a result of the research, it is seen that studies on strategic planning in local governments are quantitatively insufficient. It is thought that it will be possible to bring more studies to the literature in the future with the cooperation of universities and local governments.

Keywords: *Local Governments, Strategic Planning, Literature Research.*

JEL Codes: *D73, G34, H70.*

“Bu çalışma Araştırma ve Yayın Etiğine uygun olarak hazırlanmıştır.”

² The Extended English Summary is located the end of the Article

1. GİRİŞ

Teknolojik ve ekonomik gelişmeler dünya çapında daha karmaşık yönetim ilişkilerini bir araya getirmekte ve ortaya çıkan sorunların çözümünde klasik planlama yöntemleri yetersiz kalmaktadır. Bu yetersizlikler, yönetim sorunlarına ilişkin çözüm odaklı, öngörülebilir ve belirsizliği ortadan kaldıran bir stratejik yönetim modelinin benimsenmesini gerektirmiştir. Özel sektör kuruluşları karmaşık ve belirsiz çevresel faktörlerden kaynaklanabilecek risk ve tehditleri önceden tahmin etmek ve bu durumu fırsata dönüştürmek için yıllardır stratejik planlamayı kullanmaktadır. Stratejik yönetim yaklaşımına ait stratejik planlama uygulamaları son yıllarda birçok ülkenin kamu kuruluşlarında yaygınlaşmaktadır. Kamu kuruluşlarında bu yaklaşım yoluyla yönetimde etkinliği ve verimliliği arttırmak, mali bakımdan güçlü, şeffaf ve halkın refahı gibi konularda etkili bir yönetim sergilemek ve benzeri hedeflerin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu sebeple özel sektörün yönetim aracı olarak uyguladığı stratejik planlama modeli kamu yönetimine de uyarlanmıştır. Türkiye’de kamu eliyle yürütülen hizmetlerin bir bölümü kamusal faaliyet yürüten yerel yönetimlerce yerine getirilmektedir ve yerel yönetimler, özel sektörün karşılaştığı çevresel faktörlerden benzer şekilde etkilenmektedir. Bu gelişmeler özel sektör gibi geleceği öngörebilmek isteyen yerel yönetimlerin stratejik planlama yapmasını bir zaruret haline getirmiştir. Çünkü bu yönetim modeli hem özel sektörün hem de yerel yönetimlerin amaçlarına ulaşabilmeleri için zaman ve kaynaklarını tahsis ederek faaliyetlerini azami fayda sağlayacak bir perspektifle oluşturmasını sağlamaktadır.

Stratejik planlamanın oluşum ve uygulaması yerel yönetimlerin amaç ve hedeflerine ulaşabilmesi bakımından önemlidir. Kentin kaderini etkileyecek değişen ihtiyaçlar, hizmetler ve kaynakların ışığında temel stratejilerin yeniden değerlendirilmesine, kalkınma planlarının, mekânsal planların ve gelişme stratejilerinin bütünleştirilmesine yönelik ve geleceğe dönük uzun vadeli bir yaklaşıma dayalı yönetim anlayışının geliştirilmesine olanak sağlar (Tekeli, 1993: 63). Stratejik planlama, stratejik düşünmeyi sağlayarak gelecek yönelimlerin belirlenmesine katkıda bulunur. Karar alma becerilerini geliştirerek gelecek için öngörülebilir bir temel oluşturur. Bunun sonucunda büyük örgütsel sorunlar çözüme kavuşturulur ve bu da performansı artırır. Ayrıca değişime uyum sağlar, takım çalışması ve uzmanlığın gelişimine katkı sunar (Bryson, 1988: 78). Stratejik planlama anlayışı kuruluşların varlıklarının devamını sağlarken bir yandan da daha iyi bir geleceği kurgulamaları için gelişen ve değişen çevreye adaptasyonu sağlamalarını gerektirmektedir.

Bu çalışma, Türkiye’de yerel yönetimlerde stratejik planlama konusunda erişime açık veri tabanlarında mevcut bulunan çalışmaların analizini içeren bir literatür araştırmasıdır. Bu alanda daha önce yapılan benzer bir çalışmaya erişilememiştir. Araştırmanın amacı, yerel yönetimlerde uygulanan stratejik planlamaya ilişkin daha önce yapılan çalışmaların belirli kriterler doğrultusunda incelenerek değerlendirilmesini ve mevcut durumunun ortaya konulmasını, bu sayede çalışmaların ulaşılabilirliğine katkıda bulunarak yapılacak araştırmalara yol göstermeyi hedeflemektedir.

1.1. Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama ve Kavramsal Çerçeve

Strateji, “ordu lideri” anlamında askeri bir kavram olan Yunanca “strategos” kelimesinden gelir (Eren ve Özdemirci, 2018: 5). Strateji, bir kuruluşun çevresiyle nasıl etkileşime girdiğini, hizmet ve performansını iyileştirmeye yönelik hedefli ilerleme kaydettiğini tanımlamak için kamu yönetimi araştırmalarında kullanılan geniş bir terimdir. Strateji birey veya kurumu bugünden ideal geleceğe götürür. Strateji, bir kurumu politik, ekonomik ve sosyal açıdan rekabetçi bir ortamda konumlandırır ve uzun vadeli istisnai sonuçlar sağlayan eylemlerin ve kaynak tahsislerinin birleşimi olarak tanımlanabilir. Mulgan (2009) ‘kamu stratejisi’ni ‘kamu amaçlarına ulaşmak için kamu kurumları tarafından kamu kaynaklarının ve gücünün sistematik kullanımı’ olarak tanımlamıştır (Mulgan, 2009: 19). Strateji olarak bilinen askeri strateji ilkelerinin ticari rekabete uygulanması, 1960’lara kadar uzanan daha yeni bir disiplindir ve “stratejik planlama” terimi ile eş anlamlı olarak kullanılır (Candy ve Gordon, 2011: 71).

Stratejik planlama, çağdaş örgütlerde yaygın olarak benimsenen yönetim yaklaşımlarından biridir. Kamu ve özel kuruluşlarda başarılı bir uygulama olması ve örgütsel performans üzerinde olumlu sonuçlar doğurduğu varsayımı popülaritesini artırmaktadır (George vd., 2019: 810). Stratejik planlama, kamu kurumları veya diğer kuruluşlar tarafından strateji oluşturmaya odaklanan ve tipik olarak mevcut yetkilerin, misyonun, değerlerin ve vizyonun analiz edilmesini; güncellenmiş misyon, değerler ve vizyon beyanlarının formüle edilmesini; stratejik konuların belirlenmesi için iç ve dış çevrenin analiz edilmesini ve belirlenen konuları ele almak için somut ve uygulanabilir stratejilerin formüle edilmesini içeren makul ölçüde kasıtlı ve müzakereci bir yaklaşımdır (Bryson ve George, 2020: 7). Stratejik planlama, örgütsel yönün elde edilmesine katkıda bulunan tanımlanabilir amaçların gerçekleşmesini sağlayan bir dizi strateji geliştirmek için üstlenilen süreçler dizisidir. Stratejik planlama daha çok bütünlüğe ilgilenir ve ortaya çıkan çıktılardan çok sonuçları dikkate alır. Genel olarak, sonuçlara ulaşmaktan çok sonuçları tanımlamaya odaklanır.

Stratejik planlama özel, kamu ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlarda faaliyet gösteren her sektörde uygulanmaktadır. Stratejik planlama kamu sektöründe benimsenebilir, çünkü kullanıcılar kuruluşlarının neyi, neden ve nasıl yapması gerektiğine karar vermelerine yardımcı olacağı düşünülür (Bryson vd., 2009: 173). Bununla birlikte, demokratik bir toplumda kapsayıcı kamu yönetimini teşvik etmek için önemli bir araçtır (Elbanna vd., 2016: 1018). Yönetimin stratejik planlama sürecinde çalışanların katılımını sağlamaya yönelik yetki devri ve iş birliğine dayalı bir yaklaşım benimsemesi, örgütün başarıya ulaşması için büyük önem taşır. Bu nedenle, yönetim tarafından bu konuda gerekli adımların atılması, örgütün daha iyi bir performans sergilemesine yardımcı olacaktır. Dolayısıyla stratejik planlamanın çevreyi ve kaynakları kontrol etmeyi değil, müzakereyi, ilişki kurmayı ve kazan-kazan durumlarını gerçekleştirmeyi amaçlayan stratejilerin geliştirilmesine ihtiyacı vardır. Oluşturulan stratejilerin tüm toplumsal ortakların çıkarlarıyla uyumlu olması ve değişen koşullara uyum sağlayabilmesi gerekir (Klijn ve Koppenjan, 2020: 261). Stratejik planlamanın kâr amaçlı sektörlerde kâr, pazar payı ve işle ilgili diğer

sonuçlar açısından kurum çapında veya alt birim etkinliğini en üst düzeye çıkarmak için yapıldığı bilinen bir gerçektir (Bryson vd., 2018: 318).

Stratejik planlama, adem-i merkezîyetçiliği, özdenetim ve sonuç yönelimine odaklanan birçok reformunun teorik bir bileşeni olmuştur. Bu durum stratejik planlama uygulamalarını, araçları ve etkileri, görgül çalışmalar için yönetilebilir olduğundan, yerel yönetimin esasına ilişkin daha geniş tartışmalar için de ilgi çekicidir (Johnsen, 2016: 335). Stratejik planlamaların uygulanması yerel yönetimlerin bilgi edinmelerini, dönüşümü benimsemelerini, sürekli gelişen çevreye adapte olmalarını, kaynakları verimli kullanma ve değer üretme kapasitelerini geliştirmesinde önemli rol oynamaktadır (Narinoğlu, 2007: 321). Yerel yönetimlerin stratejik planlama çabalarını üstlenmelerinin pek çok nedeni vardır. Bunlar, kuruluşa açıklık ve yön vermek, birbiriyle rekabet eden hedefler ve faaliyetler arasından seçim yapmak, beklenen çevresel değişimlerle başa çıkmak ve örgütün çalışmasındaki tüm katılımcıların düşünce ve fikirlerini bir araya getirmek (Denhardt, 1985: 175), çabanın sürekliliği ve performansa bağlı etkinliktir. Elbette, stratejik planlamanın giderek standart bir uygulama haline gelmesinin başka ve çoğunlukla tamamlayıcı nedenleri de vardır. Bunun bir nedeni sorumluluk ve uyumluluktur, kurumun meşruiyetini artırma çabasını içermesidir (Bryson vd., 2018: 319). Stratejik planlama, örgütsel etkinliği artırabilir, yerel yönetimler için stratejik düşünmeyi ve öğrenmeyi teşvik eder (Berry vd., 2018: 266). En önemlisi, kamu sektöründeki planlama faaliyetleri, liderlerin ve vatandaşların toplumun veya örgütün geleceğe doğru gidişatını belirlemeye, böylece güven ve bağlılığın oluşturulmasına geniş çapta somut katılımı için bir fırsat sağlar. (Denhardt, 1985: 175). Yerel yönetimlerin stratejik planlama çabası, yalnızca seçilmiş liderliği ve yerel yönetimin personelini değil, aynı zamanda sonuçtan pay sahibi olan diğer paydaşları da (sendikalar, mahalle dernekleri, ticaret odaları, sivil örgütler, vb.) içermelidir (Denhardt, 1985: 176). Bu paydaşların katılımı, etkili ve sürdürülebilir karar alma süreci için önemlidir. Bu işbirlikçi yaklaşım, ilgili tüm paydaşların bakış açılarının ve çıkarlarının dikkate alınmasını sağlayarak daha kapsayıcı ve etkili stratejik planların ortaya çıkmasına yol açar. Ayrıca paydaşların stratejik planlama sürecine dahil edilmesi, planın uygulanmasına yönelik bağlılık ve sahiplenme duygusunu artırır. Paydaşlarla bu tür bir iş birliği ve katılım, önceliklerin belirlenmesi, hedeflerin belirlenmesi ve geleceğe yönelik stratejilerin geliştirilmesinde değerli içgörüler, farklı bakış açıları ve daha geniş bir uzmanlık yelpazesi sağlayabilir. Bununla birlikte paydaş katılımı açık diyalog, ortak karar alma ve karşılıklı hesap verebilirliğe olanak tanıdığı için yerel yönetim ile toplum arasında güven ve şeffaflığın tesis edilmesine yardımcı olur. Stratejik planlamaya yönelik bu işbirlikçi yaklaşım, karmaşık zorlukları ele almak ve tüm paydaşların ihtiyaç ve isteklerini karşılayan yenilikçi çözümler bulmak için gereklidir.

Yerel yönetimlerde stratejik planlama sürecinin başarısı, yerel bölgenin özelliklerine uygun ve yararlı olarak algılanan gerçekçi bir stratejik planın hazırlanması ve bunun sonucunda ortaya çıkan planın yetkin idari yönetim eşliğinde, iş birliği ve katılıma dayalı olarak gerçekleşmesiyle mümkündür. Yerel yönetimlerin stratejik planlama sürecinde başarısızlığın en önemli nedenleri ilgili alanlar veya aktörler arasında mutabakata varılmış bir stratejik planlama sürecinin olmamasıdır. Aynı zamanda

siyasi, ekonomik, mali, teknik ve mevzuat konularında ön değerlendirme yapılmamasıdır. Ayrıca yönetimin stratejik planlamayı uygulamada yetkilendirme eksikliği ve iş birliğine dayalı olmayan bir örgüt yapısının olduğu görülmüştür (Iglesias, 2015: 49-52). Stratejik planlama yerel yönetimler için çeşitli avantajlar sunar. Toplumun güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri hakkında bilgi toplamaya yönelik metodik süreci sayesinde, yerel yönetimlerin gelecekteki zorlukları önceden tahmin etmek için kesin amaç, hedef ve eylemleri ifade etmelerini sağlar (Guyadeen vd., 2023: 2). Bununla birlikte yerel yönetimlerde mali disiplininin güçlenmesine katkı sunarak (Maliye Bakanlığı, 2006: 6) sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmesi ve yerel topluluğa etkin hizmet sağlaması bakımından önemlidir.

1950'li yıllarda özel sektör alanında başarıyla uygulanan stratejik planlama, kamu sektörü alanında 1980 sonrası kamu yönetimi işletmeciliği anlayışının ağırlık kazanmasıyla uygulanmaya başlanmıştır. Mintzberg vd., (2009) stratejik planlamanın bu tarihi sürecini belgelemiştir. 1990'lardan bu yana kamu kuruluşları tarafından hızla benimsenmesi ise Yeni Kamu İşletmeciliği (New Public Management / NPM) paradigmasının benimsenmesiyle mümkün olmuştur (Kools ve George, 2020: 262). Yeni kamu işletmeciliği anlayışı ve stratejik planlama, kamu değerini artırmak için demokratik olarak kabul edilmiş politikaları uygulamaya yönelik pragmatik çabalarla ilgilidir, dolayısıyla stratejik planlama ilgili uygulama ve araçların yaygın olarak benimsenmesi beklenebilir (Johnsen, 2016: 334). Kurum stratejileri, SWOT analizi, denge skor kartı, senaryo analizi ve kaynak tahsis planı gibi araçlar, stratejik planlama sürecinde kullanılan yaygın araçlardır. Bu araçlar, kurumun stratejik planlama sürecinde kullanılabilen birçok araçtan sadece birkaçıdır. Kurum ihtiyaçlarına ve hedeflerine göre, farklı araçlar da kullanılabilir. Stratejik planlama araçlarının kullanılması, kamusal hizmetlerin kalitesini artırarak, vatandaşların memnuniyetini artırmaya yardımcı olmaktadır.

1982 Anayasasının 127. Maddesinde yer aldığı üzere mahalli idareler yereldeki idarenin o bölgedeki halkın ortak ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik oluşturulan kamusal yönetim birimleridir. Türkiye'de eski bir geleneğe sahip bulunan yerel yönetim birimleri belediyeler, il özel idareleri ve köyler olarak belirlenmiştir. Yerel yönetimler merkezi yönetimin yetkisi altında kanunla kurulmuş, seçimle iş başına gelen karar organına sahip, sınırlı yerel özerklik, mali özerklik, demokratik yapı gibi temel özellikleri bulunan tüzel kişiliklerdir. Yerel yönetimin temel görevi, sahip olunan kaynakları geliştirmek, çalışanların, hemşehrilerin ve toplumun gelişen ihtiyaç ve tercihlerini verimli şekilde karşılanmasını sağlamaktır. Bu anlamda, yerel nüfusun insana yakışır bir yaşam için gerekli olan su, kanalizasyon gibi temel alt yapı ve hizmetlerden, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarına kadar pek çok alanda önemli hizmetleri yerine getirme görevini üstlenmiştir. Yerel yönetimler yapısı gereği sunumunun gerçekleştirilmesi bakımından bir işletme, oluşum amacıyla kamusal sorumluluğunun olması bakımından kamu yönetimi olması tüm bunları etkin, ekonomik, verimli ve hızlı bir şekilde gerektirdiği biçimiyle yönetilebilmesi misyon, vizyon, belirlenmiş amaçlar, yapılacak faaliyetlerin stratejik sistematik içinde yürütülmesi ancak stratejik planlama çerçevesinde mümkün olmaktadır.

2000'li yıllarda Türkiye'de ulusal planlama sisteminin bir parçası haline gelen stratejik planlamanın yasal ve yönetsel çerçeveleri oluşturulmuştur (Genç, 2009: 201). Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı, Uzun Vadeli Strateji ve Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ile mali kontrol, toplam kalite yönetimi, stratejik planlama ve performans denetimi kamu yönetiminde zorunlu hale gelmiştir (Aşgın, 2006: 9). Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın hazırladığı Stratejik Planlama Kılavuzu doğrultusunda ve koordinatörlüğünde yürütülen stratejik planlama çalışmaları 8 ayrı pilot kuruluşlar düzeyinde 2003 yılında başlatılmıştır. Pilot kuruluşların, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 2005 yılı programına uygun olarak 2004 yılı haziran ayına kadar stratejik planlarını tamamlaması (YPK, 2003:7) hususu Yüksek Planlama Kurulu kararında yer almıştır. Stratejik planlama uygulamaları, stratejik plan hazırlamakla yükümlü kamu kuruluşları, il özel idareleri, belediyeler, sosyal güvenlik kurumları ve kamu iktisadi teşebbüslerince aşamalı olarak yerine getirilmiştir (Songür, 2015: 57). Yerel yönetimlerde stratejik planlamanın temeli 2005 yılında yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla atılmıştır. Burada yapılan tanıma göre, stratejik plan, "kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren plan" olarak ifade edilmiştir (SBB, 2021: 2). 2005 yılında yürürlüğe giren 5302 sayılı Kanununun 31. Maddesi ile İl Özel İdarelerine stratejik plan hazırlama yükümlülüğü getirilmiş ve Kanun'un geçici 3. maddesiyle 4 Mart 2006 tarihine kadar ilk stratejik planlarını oluşturmaları gereği belirtilmiştir. Yine 2005 yılında yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41.maddesiyle nüfusu 50.000'in üzerindeki belediyelere stratejik plan hazırlama zorunluğu getirilmiş, aynı Kanunun geçici 4. maddesinde stratejik planların 13 Temmuz 2006 tarihine kadar hazırlanması gereği yer almıştır. Daha sonra bu süre uzatılmış ve nihai olarak 26179 sayılı Yönetmelikte belirtilen geçiş takvimine göre bu kapsamdaki kamu idarelerinin 31/1/2009 tarihine kadar hazırlamakla yükümlü oldukları belirtilmiştir. Bunun yanında Belediyeler tarafından uygulanacak stratejik plan; sadece belediye tüzel kişiliğine bağlı birimlere yönelik olmamakla birlikte ayrı bütçesi olan ve kamu tüzel kişiliği bulunan su ve kanalizasyon, ulaştırma vb. hizmetleri yürüten bağlı idareler ile sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip belediye şirketlerine de bir çerçeve sunmaktadır (SBB, 2019: 2). Nitekim, Strateji Bütçe Başkanlığı'nın Kamuda Stratejik Yönetim adlı resmi internet sayfasında yer alan, 30 Büyükşehir'e bağlı su ve kanalizasyon idarelerinin 2020-2024 stratejik planları ile Ankara ve İzmir Büyükşehir Belediyeleri ulaştırma hizmetleri idarelerinin 2020-2024 stratejik planları bunlara örnek gösterilebilir (SBB, 2023).

6260 sayılı kapsamlı torba Kanun'un geçici 1. maddesi 25. fıkrasında 20/02/2014 tarihinde yapılan değişiklikle ilk yerel yönetimler seçimi sonrasında büyükşehir belediyesi statüsüne sahip kılınan 30 il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır. Yerine bu 30 il valiliklerinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur. Türkiye'de 51 ilde il özel idaresi bulunmaktadır. Türkiye' de 30 büyükşehir belediyesi, 51 il belediyesi, 922 ilçe belediyesi ve 390 belde belediyesi bulunmaktadır. TÜİK' in 2022 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarına göre; Ardahan, Bayburt, Artvin, Gümüşhane ve Tunceli illerinin merkez ilçe nüfusu

50000'in altındadır ve stratejik plan hazırlama zorunluluğu yoktur. Nüfusu 50000'in üzerinde olan, büyükşehir ilçeleri ve diğer illerin bu kapsamdaki ilçeleri ile birlikte 273 ilçe belediyesinin stratejik planlama zorunluluğu bulunmaktadır. (TÜİK, 2023).

2. YÖNTEM

Bu çalışma, Türkiye’de yerel yönetimlerde stratejik planlama konusundaki literatürün gözden geçirilmesidir. Bu bağlamda uygun veri kaynaklarından yararlanılarak değerlendirilmeye alınan çalışmalar yayın yılı, yazarı, akademik alanı, araştırmanın türü, araştırmanın yöntemi ve araştırmanın içeriğine göre incelenmiştir.

2014-2023 yılları arasında yayımlanan “yerel yönetimlerde stratejik planlama” ile ilgili Türkçe çalışmalara ulaşabilmek için 01.08.2023 ve 31.08.2023 tarihleri arasında kapsamlı bir literatür taraması yapılmıştır. Verilerin güncel olması amacıyla bu zaman dilimi seçilmiştir. Çalışmalara erişim için Google akademik arama motoru, YÖK tez tarama veri tabanı, ULAKBİM veri tabanı, TR Dizin ve DergiPark elektronik veri tabanları taranmıştır. Taramanın arama kriterleri olarak veri tabanında yer alan çalışmaların başlıklarında “yerel yönetimlerde stratejik planlama”, “belediyelerde stratejik planlama”, “il özel idarelerinde stratejik planlama”, büyükşehir belediyelerinde stratejik planlama” ile “su ve kanalizasyon idarelerinde stratejik planlama” sözcüklerini içermeleri ve tam metin olarak erişime açık olmaları şeklinde belirlenmiştir. Veri tabanlarında yapılan “yerel yönetimlerde stratejik planlama” başlıklı aramada 103, “belediyelerde stratejik planlama” başlıklı aramada 104, “il özel idarelerinde stratejik planlama” başlıklı aramada 18, “büyükşehir belediyelerinde stratejik planlama” başlıklı aramada 9 ve “su ve kanalizasyon idarelerinde stratejik planlama” başlıklı aramada 1 çalışmaya erişilmiştir. Taramalarda eş kopya olanlar ve başlıkla örtüşmeyen çalışmalar çıkarılmıştır. Yine çalışmalarda aynı yazarın tez veya makale türünden aynı başlıklı çalışmalarına rastlanıldığında yapılan çalışmaların içeriği incelendikten sonra ilk yayınlanan çalışma esas alınmıştır. Bu bağlamda doktora tezi ve yüksek lisans tezinden üretilen tekrar niteliğindeki 8 makale değerlendirme dışı tutulmuştur. YÖK tez tarama veri tabanında 1 yüksek lisans tezi erişime kapalı olduğundan değerlendirmeye alınamamıştır. Bu belirlenen kriterler doğrultusunda 71 adet çalışmaya ulaşılmıştır. Ayrıca “mahalli idarelerde stratejik planlama” ve “köy idarelerinde stratejik planlama” başlıklı aramalarda herhangi bir sonuca ulaşılamamıştır.

Her araştırmada olduğu gibi bu çalışmanın da bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Sınırlamalardan biri, yapılan taramanın sadece çevrim içi veri tabanında yayımlanmış çalışmaları içermesidir. Diğer bir sınırlama ise bu araştırmanın Türkçe dilinde yapılan çalışmalarla sınırlı tutulmasıdır.

3. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde 2014 ile 2023 yılları arasında yayımlanan 71 adet çalışma ayrıntılı olarak incelenip değerlendirilmiştir.

Tablo 1: Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama Çalışmalarına İlişkin Literatür Taraması

Yıl	Yazar Adı	Akademik Alan	Türü	Yöntem	Araştırma İçeriği
2014	Yılmaz, H.H., ve Erkan, V.	Maliye	Makale	Nitel	Belediyelerde stratejik planların etkin olarak uygulanmasına yönelik öneri getirilmesi
2014	Derelioglu, S.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Manisa Belediyesi örneğinde stratejik planlama uygulamasının değerlendirilmesi
2014	Muslu, T.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Ümraniye Belediyesi 2012-2014 yılları stratejik plan hedeflerinin uygulamadaki durumunun incelenmesi
2014	Yıldız, R.	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Stratejik planlama ilkeleri yönünden Fatih Belediyesi 2010-2014 yılları stratejik planlarının değerlendirilmesi
2015	Atalı, L.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Makale	Nitel	16 Büyükşehir Belediyelerinin 2010-2016 yılları arasındaki stratejik planlarının spor hedefleri açısından incelenmesi
2015	Lamba, M., Altunok, M., ve Kerman, U.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	Büyükşehir belediyelerinin kurumsal olarak stratejik planlamaları ve kapasitelerinin değerlendirilmesi
2015	Bakan, R.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Kamu hizmetleri açısından belediyelerde stratejik planlamanın etkisinin, Bursa Büyükşehir ve 3 ilçe belediyesi örneğinde karşılaştırmalı analizi ve değerlendirilmesi
2015	Duman, N.	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Esenler Belediyesi (2010-2014) yılları stratejik plan uygulama sonuçlarının incelenmesi
2015	Haraç, S.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Çorlu Belediyesinin 3 ayrı stratejik planlarının karşılaştırmalı incelenmesi yapılarak yerel yönetimlerde stratejik planlamanın uygulamadaki yerinin değerlendirilmesi
2015	Sağlık, Ö.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	İstanbul ilçe belediyelerinin kurumsal bilgi kaynaklarında stratejik plan, performans programları ve faaliyet raporlarının incelenmesi

2015	Yaşa Solmaz, E.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	Tavşanlı Belediyesi örneğinde stratejik planlamanın kalite yönetimine etkisinin değerlendirilmesi
2015	Yazır, A.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	Türkiye'nin Marmara coğrafi bölgesinde bulunan 6 Büyükşehir ve 5 il belediyelerinin stratejik planlarının analizi
2016	Akçakaya, O.	Kamu Yönetimi	Doktora Tezi	Nitel	İstanbul Büyükşehir Belediyesinin 2010-2014 ve 2015-2019 arasındaki stratejik planlarının karşılaştırmalı incelenmesi
2016	Baykan, B.G., ve Özer, Y.B.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	İstanbul ilçe belediyelerinin 2006-2019 yılları arasındaki stratejik planlarının çevre başlıklı konular ekseninde değerlendirilmesi
2016	Özen, A., Atılğan Yaşa, A., ve Demirhan, H.	Maliye	Makale	Nicel	Katılımcı bütçeleme açısından İzmir Büyükşehir Belediyesinin 2015-2019 yılları arası stratejik planlarının değerlendirilmesi
2016	Sağlık, Ö.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	2010-2014 yılları arasında Bursa Büyükşehir Belediyesi stratejik plan ve performans programlarında belge kaynaklı hedeflerin incelenmesi
2016	Şevik, N.	İşletme	Makale	Nitel	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi örneğinde stratejik plan yapılırken karşılaşılan sorunların, 7 ayrı başlık altında incelenmesi
2016	Taş, İ.E., Çiçek, Y., ve Koçak, H.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	2015-2019 yılları arasında Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi stratejik plan hedeflerinin kriter analizleri ve değerlendirilmesi
2016	Toprak, D.	Maliye	Makale	Nitel	Kamu idarelerinin toplumsal cinsiyete duyarlı stratejik planlama ve bütçeleme örneği açısından Isparta İl Özel İdaresinin incelenmesi
2016	Arıkan, G.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Londra Metropolitan ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin stratejik plan uygulamalarının karşılaştırılması
2017	Kurt, A..	İşletme	Doktora Tezi	Nitel	Bursa İl Özel İdaresinin (2006-2010 ve 2011-2015) dönemlerindeki stratejik

					planlarının kültür ve yönetim boyutlarının incelenmesi
2017	Görgün, A.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Adana, Mersin ve Hatay Büyükşehir Belediyelerinin 2015-2019 yılları stratejik planlarının, DPT Kılavuzuna uygunluğunun incelenmesi
2017	Tombul, S.	İktisat	Yüksek Lisans Tezi	Karma	Stratejik planının yatırım programı ile ilişkisinin kanun ve yönetmeliğe uygunluğunun İSKİ'nin 2016-2020 dönemi örneğinde belirlenmesi
2017	Paylı, M.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	Belediyelerde örgüt kültürünün stratejik planlama üzerindeki etkisinin Karaman Belediyesi örnekleminde tespiti
2018	Gürbüz, K.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	Kamu İdareleri için Stratejik Planlama Kılavuzuna uygunluk açısından 8 belediyenin stratejik planlarının incelenmesi
2018	Akman, Ç. ve Özaslan A.	Kamu Yönetimi	Makale	Nicel	Türkiye'deki büyükşehir belediyelerinin 2015-2019 yılları arasındaki stratejik planlarının kurumsal boyutuyla incelenmesi
2018	Güler, M. ve Karanuh, Z. D.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	Türkiye'deki sosyal demokrat il belediyelerinin 2014-2019 yılı stratejik planlarının incelenerek Avrupa Kent Hakları Bildirgesi ilkelerine uygunluğunun belirlenmesi.
2018	Sezer, Ö ve Kırnapçı, A.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	Zonguldak Belediyesi örnekleminde yerel yönetimlerde stratejik planlama modelinin performans denetimine göre incelenmesi
2018	Kılıç, Ö.	Maliye	Makale	Karma	Edirne Belediyesi'nin 2015-2019 yılları için hazırladığı stratejik planın incelenmesi ve uygulamadaki yeterliliğinin saptanması
2018	Aktürk, N.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Belediyelerde stratejik planlama uygulamalarının gerçekleştirme düzeylerinin İstanbul'un dört ilçe belediyesinin 2015-2019 stratejik planlarının karşılaştırılmalı incelenmesi üzerinden tespiti

2018	Yolcu, F. S	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Malatya Büyükşehir Belediyesi'nin iki dönemlik stratejik planlarının örnekleme üzerinden yerel yönetimlerin stratejik planlarının stratejik planlama oluşumu ve yapısına ilişkin karşılaştırmalı incelenmesi
2018	Bahçacıoğlu, S.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Stratejik planlamanın belediyelerde uygulanabilirliğini saptamak üzere Kastamonu Belediyesinin 2014-2019 yılları arasındaki stratejik planının çeşitli yönleriyle incelenerek analiz edilmesi.
2018	Akpınar, B.	Kamu Hukuku	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Yerel yönetimlerde stratejik planlamanın yasal düzeyde uygulanabilirliğinin Bağcılar Belediyesi örnekleminde incelenmesi
2018	Tekin, L.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	Yerel yönetimlerin stratejik planlama uygulamadaki başarısının belediyelerin strateji geliştirme birim çalışanlarının görüşlerine göre belirlenmesi, İstanbul Avrupa yakası örneği
2018	İşbilen, S.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	Yerel yönetimlerde çalışanlar açısından stratejik planlamanın öneminin ve farkındalığının Yozgat il ve ilçeleri örneğinde incelenmesi
2019	Dölkeleş, T.	İşletme	Doktora Tezi	Nicel	Zonguldak Belediyesi çalışanlarının stratejik planlama ve stratejik yönetim anlayışına bakışlarının belirlenmesi
2019	Doğar, Y.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Makale	Nitel	Belediyelerin stratejik planlarında spora ilişkin görev ve sorumluluklarının yasal hükümlere uygun olarak yer almasının değerlendirilmesi.
2019	Şahin İpek, E. A. ve Akman, Ç.	Maliye	Makale	Kavramsal	Belediyelerde stratejik plan hazırlama yönetmeliği ve rehberinde yapılan son revizyonlar kapsamında stratejik planlarda yapılan değişikliklerin belirlenmesi ve önerilerin sunulması

2019	Kömürçüoğlu, E.	İşletme	Makale	Kavramsal	Yerel yönetimlerin modernleşme aşamaları ve yerel yönetimler için stratejik planlamanın önemini değerlendirilmesi
2019	Durmuş Özdemir, E.	İşletme	Makale	Nitel	Antalya Büyükşehir Belediyesi örneğinde stratejik planlama dönemleri arasındaki değişimlerin kaynak ve nedenlerinin saptanması
2019	Karatepe, S., Banazılı, A.M., ve Ozan, M. S.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	Bursa ve Muğla Büyükşehir Belediyelerinin 2015-2019 dönemi stratejik planlamalarının girişimcilik özellikleri açısından karşılaştırılarak değerlendirilmesi
2019	Yakut İpekoğlu, H.	Antropoloji	Kitap Bölümü	Karma	Yerel yönetimlerin Ankara Belediyesi örneği üzerinden stratejik planlama etkililiğinin, örgüt kültürü ve iklimi, liderlik, katılım ve algı boyutları üzerinden incelenmesi
2019	Berber, M.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	2007-2011 ve 2016-2018 dönemlerindeki stratejik Kayseri Büyükşehir Belediyesi stratejik planlarının, örgütsel öğrenme düzeyi ve stratejik planlama başarısının incelenmesi
2019	İşler, O.	İktisat	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	Avrupa Birliği yerel yönetim politikalarının Türkiye üzerindeki etkisinin Esenler Belediyesi örneğindeki araştırmada belediyenin stratejik planlama biriminde çalışanlarının stratejik planlama algısının ölçülmesi
2019	Özçubuk, İ. E.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	Kahramankazan Belediye çalışanlarının örgüt kültürünün stratejik planlamaya yönelik tutumları üzerindeki etkisi araştırılması
2019	Khalafova, M.	Kamu Hukuku	Yüksek Lisans Tezi	Kavramsal	Azerbaycan'da tek yerel yönetim birimi olan belediyelerin Azerbaycan hukuk sistemi dikkate alınarak uygulanabilir bir stratejik planlama modeli olarak Türkiye modelinin önerilmesi

2019	Karğın Çakar, Ö.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Belediyelerde stratejik planlama uygulamalarının örgütsel performans etkisinin belirlenmesinde belediye çalışanlarının stratejik planlamaya yönelik algılarının ölçülmesi
2019	Kaplan, M.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Yerel yönetimlerde stratejik planlama çalışmalarının hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin işlev ve süreçlerin anlaşılması için Küçükçekmece Belediyesine ait 2015-2019 dönemi stratejik planlarının incelenmesi
2019	Yıldırım, E.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Karma	Yerel yönetimlerde stratejik planlama uygulamalarının mevcut durumunu ortaya koymak amacıyla Sultangazi Belediyesi'nin iki dönemdeki stratejik planlama örneği üzerinden karşılaştırmalı araştırması
2020	Korlu, R. K.	Maliye	Bildiri	Kavramsal	Örgüt kültürünün oluşum ve gelişiminin belediyelerin stratejik planlarının uygulamadaki başarısına etkisinin belirlenmesi
2020	Künter, B. ve Özkiraz, A.	Kamu Yönetimi	Bildiri	Nitel	Tokat Özel İdari Stratejik Planı 2015-2019 yılı çerçevesinde stratejik planlama süreci çeşitli kriterlere göre incelenmesi ve değerlendirilmesi
2020	Gözlükaya, T.	Kamu Yönetimi	Doktora Tezi	Karma	Belediyelerde stratejik planlama ile bütçe arasındaki ilişkinin belirlenen kriterlere göre ortaya konulması bakımından Ege Bölgesi yerel yönetimlerinin 2015-2019 yılları arasında yapılan stratejik planlamanın plan-bütçe ilişkisinin karşılaştırmalı değerlendirilmesi
2020	Uşul, C.	Endüstri Mühendisliği	Makale	Nitel	Yerel yönetimlerde stratejik planlama sürecini kentsel kalkınma modeli olarak symbicity yaklaşımını Mustafakeleşme Belediyesi örneği

					üzerinden incelenerek değerlendirilmesi
2020	Coşkun, B. ve Almalı, V.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	Belediyelerin stratejik planlama yaklaşımlarının incelenmesi amacıyla Muğla ve Van Büyükşehir Belediyelerinin 2015-2019 yıllarına ait stratejik planlarının karşılaştırılarak incelenmesi
2020	Rüzgar, N.	İşletme	Makale	Nicel	Belediye çalışanlarının stratejik planlamaya yönelik algı ve tutumlarının değerlendirilmesi.
2020	Başaran, S.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Sayıştay raporları kapsamında belediyelerde stratejik planlama uygulamalarında karşılaşılan sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin sunulması
2020	Yıldız, M. Ş.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	Van ve Gaziantep Büyükşehir Belediyeleri yöneticilerinin stratejik yönetim düşüncelerinin karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi.
2020	Alan, M.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nicel	Yerel yönetimlerin stratejik planlarının geliştirilmesinde ve yürütülmesinde mali analiz tekniklerinin uygulanmasının etkinliğe etkisinin ortaya konulması
2021	Ayaz, Ç.E.	Kamu Yönetimi	Doktora Tezi	Nitel	Türkiye'deki Büyükşehir Belediyelerinin çevre yönetimi hedeflerinin stratejik planlara göre gerçekleşme düzeyinin belirlenmesi
2021	Balcıoğlu, E.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 2019 yılı stratejik planlama uygulamalarının balanced scorecard kapsamında araştırılması
2022	Demirel Değirmenci, S., ve Tekin, N.	İşletme	Makale	Nicel	Stratejik planlama kapsamında Çorum Belediye'sinin aldığı kararlarda, iç ve dış paydaşların, katılımın düzeyinin ölçülmesi
2022	Engin, R.	Maliye	Makale	Nitel	Türkiye'deki belediyelerin stratejik planlarında SWOT Analizlerinin karşılaştırmalı değerlendirilmesi

2022	Korkın, E. ve Öztop, S.	Kamu Yönetimi	Makale	Karma	Büyükşehir belediyesinin mevcut stratejik planlarında (2020-2024) afet yönetimine yönelik farkındalıklarının incelenmesi
2022	Eryiğit, B. H.	Kamu Yönetimi	Kitap Bölümü	Nitel	Türkiye'nin 3 büyükşehir belediyesinin 2020 yılı faaliyet raporları baz alınarak kentsel stratejik planların pandemi dönemindeki değişimlere uyumunun incelenmesi
2022	Bektaş, E.	Kamu Yönetimi	Yüksek Lisans Tezi	Karma	İl özel idarelerinin stratejik planlarını uygulamadaki başarısının Karabük il özel idaresi kapsamında incelenmesi
2022	Güldüler, E. S.	Kamu Yönetimi	Makale	Karma	Belediyelerin stratejik yönetim yaklaşımlarının bir dönemden diğerine ne ölçüde değiştiğinin belirlenmesinde Türkiye'de son iki yerel seçim sonrasında yürürlüğe giren 2015-2019 ve 2020-2024 stratejik planları karşılaştırarak tespiti
2023	Erbaş, M. S.	Kamu Yönetimi	Makale	Kavramsal	Uluslararası örneklem düzleminde büyükşehirlerin ve metropoliten büyükşehirlerin kentsel ve stratejik planlarının nasıl formüle edilmesi gerektiğinin araştırılması
2023	Kaya, H. ve Yaylı, H.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	Belediyelerin stratejik planlarında kentsel dirençlilik konusundaki farkındalık düzeyini ve etkinliğini belirlenmesi
2023	Kaşıkırık, A.	Kamu Yönetimi	Makale	Nitel	Büyükşehir belediyelerinin 2020-2024 yıllarında yapılan stratejik planlarında toplumsal cinsiyet eşitliğinin kavramsal olarak yer almasının tespiti
2023	Akyüz, D. ve Başaran, İ.	Kamu Yönetimi	Bildiri	Nitel	Belediyelerin stratejik planlarında afet ve afet yönetimi çalışmalarını ortaya konması açısından Muğla Büyükşehir Belediyesi'nin iki dönemlik stratejik planlarının karşılaştırmalı analizi

2023	Çınar, S.	İşletme	Yüksek Lisans Tezi	Nitel	Belediyelerde stratejik planlama uygulamalarının paydaş yönetim kapsamında katılım-cılığın öneminin Süleymanpaşa Belediyesi Stratejik Planı üzerinden belirlenmesi ve değerlendirilmesi
------	-----------	---------	--------------------	-------	---

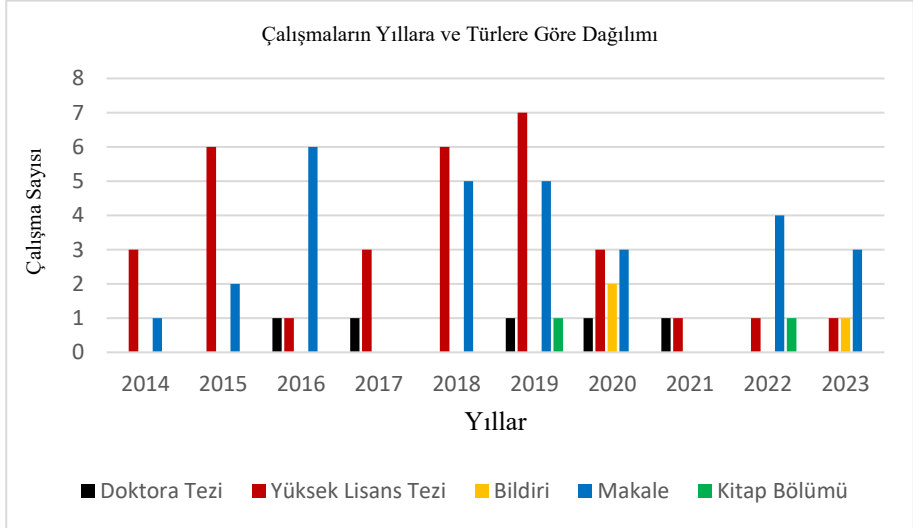
Tablo 1’de çalışmaya konu olan 71 adet araştırmannın yayın yılı, yazarı, araştırma türü, araştırma içeriği, araştırma yöntemi ve yazarın akademik alanına göre incelenerek detaylı bir şekilde ortaya konulmuştur. Çalışmaya ilişkin daha ayrıntılı bilgileri içeren tablolara aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 2: Çalışmaların Kaynak Türüne Göre Dağılımı

Türü	N	%
Tez (Yüksek Lisans)	32	45,07
Tez (Doktora)	5	7,04
Makale	29	40,85
Bildiri	3	4,23
Kitap Bölümü	2	2,82
Toplam	71	100

Tablo 2’de çalışmaların kaynak türüne göre dağılımı incelendiğinde, en çok çalışmanın %45,07 ile 32 adet yüksek lisans tezi türünde gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte %40,85 ile 29 adet makale çalışması yer almaktadır.

Grafik 1: Çalışmaların Yıllara ve Türlerine Göre Dağılımı

Grafik 1’ de yıllara ve türlere göre sayısal veriler yer almıştır. Çalışmaların 2014-2023 yılları arasındaki dağılımına göre en fazla yayının 2019 yılında 14 adetle yoğun olduğu ve tüm çalışmaların %19,72’sini oluşturduğu görülmektedir. Dikkate değer bir başka nokta ise en az çalışmanın 2021 yılında %2,82 oranıyla 1 adet doktora tezi ve 1 adet yüksek lisans tezi ile sınırlı kaldığının tespit edilmiş olmasıdır.

Tablo 3: Çalışmaların Araştırma Yöntemleri

Türü	n	%
Nicel	17	23,94
Nitel	41	57,75
Karma (Nicel+Nitel)	8	11,27
Teorik / Kavramsal	5	7,04
Toplam	71	100

Tablo 3’te çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemleri incelendiğinde 41 adet çalışmayla nitel yöntemin daha fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinin 17 adet olarak gerçekleştiği, karma metot yönteminden 8 adet çalışmada yararlandığı ve kavramsal çalışmanın 5 adet olduğu belirlenmiştir. Bu durum, nitel, nicel ya da karma araştırma yöntemlerinin araştırmacının araştırmasında çözümlenmek istenen sorgulamaları doğru bir şekilde gerçekleştirebilmesi için uygun araştırma yöntemini seçmesiyle ilişkili olduğu söylenebilir.

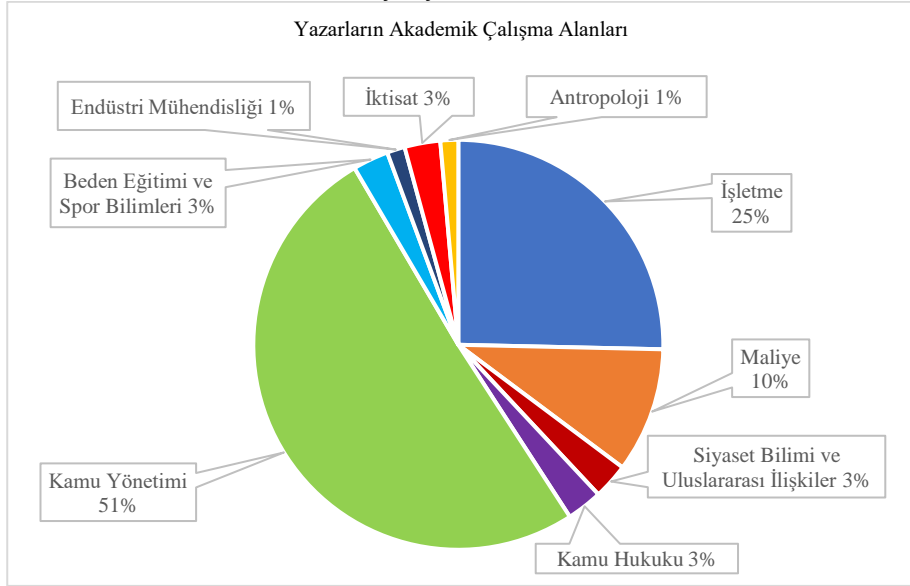
Tablo 4: Çalışmalarda Kullanılan Veri Toplama Teknikleri

Veri Toplama Aracı	N	%
Anket	14	19,72
Anket+Betimsel Tarama	1	1,41
Anket+ Doküman Analizi	1	1,41
Anket+ Doküman Analizi+ İstatistiksel Veri	1	1,41
Anket+ Yarı Yapılandırılmış Görüşme	1	1,41
Betimsel Analiz	1	1,41
Doküman Analizi	23	32,39
Doküman Analizi+ Röportaj	1	1,41
Dolaylı Araştırma	1	1,41
Dolaylı ve Alıntısız Araştırma	1	1,41
Frekans Analizi	1	1,41
İçerik Analizi	10	14,08
İstatistiksel Analiz	1	1,41
Mülakat	1	1,41
Örnek Olay İncelemesi	4	5,63
Saha Araştırması	1	1,41
Vaka Analizi	1	1,41
Yarı Yapılandırılmış Görüşme	1	1,41
Yüz Yüze Görüşme	1	1,41
Hiçbiri	5	7,04
Toplam	71	100,00

Tablo 4’te çalışmalarda kullanılan veri toplama teknikleri incelendiğinde, 23 adet doküman analizi tekniği ile 14 adet anket tekniğinin diğerlerine göre daha yaygın

kullanıldığı belirlenmiştir. 4 adet çalışmada anket tekniğiyle birlikte farklı tekniklerin kullanıldığı tespit edilmiştir. 10 adet içerik analizi, 4 adet örnek olay incelemesinin yanı sıra betimsel analiz, doküman analizi ve röportaj, dolaylı araştırma, dolaylı ve alıntısız araştırma, frekans analizi, istatistiksel analiz, mülakat, saha araştırması, vaka analizi, yarı yapılandırılmış görüşme ve yüz yüze görüşme tekniklerinden oluşan birer adet çalışma bulunmaktadır. Bu bağlamda, araştırmacıların amaçları doğrultusunda veri toplamak için çeşitli veri toplama tekniklerini kullandıkları görülmektedir. Teorik/kavramsal 5 adet çalışma tabloda Hiçbiri olarak yer almıştır.

Grafik 2: Yazarların Akademik Çalışma Alanları

* Grafikteki veriler sırasıyla akademik alan ve % değer olarak yer almıştır.

Grafik 2’de görüldüğü üzere, yapılan literatür taraması kapsamında 2014-2023 yılları arasında yayımlanan çalışmaların yazarlarının akademik çalışma alanlarına göre incelendiğinde kamu yönetimi (36) alanında yoğunlaştığı görülmektedir. İşletme (18) alanında çalışan yazarların ilgisi kamu yönetimi alanında çalışan araştırmacılarınkine yakındır. Bu durum stratejik planlamanın 20. Yüzyılın ikinci yarısından bu yana işletme alan yazınının ana konularından biri olmasıyla açıklanabilir. Ayrıca maliye (7), beden eğitimi ve spor öğretmenliği (2), siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler (2), iktisat (2), kamu hukuku (2), antropoloji (1) ve endüstri mühendisliği (1) alanlarında da çalışmalar bulunmaktadır. Araştırmacıların akademik alanlarının incelenmesinde, bağlı olduğu ana disiplin baz alınarak değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre yazarların akademik alanlarının ağırlıklı olarak sosyal bilimler olduğu sonucuna varılmıştır.

4. TARTIŞMA

Yerel yönetimler, karşılaştıkları karmaşık zorlukları öngörmek ve bunlara çözüm bulmak için stratejik planlamayı giderek daha fazla bir araç olarak kullanmaktadır (Guyadeen vd., 2023: 1). Yapılan literatür araştırması neticesinde, Türkiye’de yerel yönetimlerde stratejik planlama alanında 2014-2023 yılları arasında 71 adet çalışma yapıldığı ve bu çalışmaların doktora tezi, yüksek lisans tezi, makale, bildiri, kitap bölümü türlerinde olduğu tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında değerlendirilen araştırmaların daha çok 2018 ve 2019 yıllarında yoğunlaştığı görülmüştür. Kamu idareleri için 2009 itibarıyla yasal olarak stratejik planlama hazırlama zorunluluğu getirilmiş, Barca ve Hızıroğlu (2009) bu tarihten sonra stratejik planlama konusunda akademik çalışmalarda ilginin artmaya başladığını belirtmiştir (Barca ve Hızıroğlu, 2009: 125). Oysa çalışmanın bulgularına göre, bu araştırma alanında artış trendi ivme kazanmamış ve son yıllarda yapılan araştırmaların sayısında azalma olduğu belirlenmiştir. Günay (2021), 2019 sonrası çalışma sayısındaki düşüşün COVID-19 pandemisi neticesinde yaşanan zorluklar nedeniyle olabileceğini, pandemi döneminde sağlık alanında yapılan bilimsel yayınların sayısının artmış olsa da sosyal ve beşerî bilimler alanındaki üretkenliğin aynı düzeyde sağlanmadığını belirtmiştir (Günay, 2021: 145). Buna rağmen, bu sonuçlar gelecekte yapılacak çalışmalar için fikir verebilir ve bu alanlarda daha fazla araştırma yapılması gerektiğini göstermektedir.

Kaynak türüne göre çoğunun daha çok yüksek lisans tezi ve buna yakın sayıda makale türünde çalışmalar olduğu ve en az çalışmanın kitap bölümü türlerinde yapıldığı tespit edilmiştir. Lisansüstü çalışmalar değerlendirildiğinde yüksek lisans düzeyinde yaygın olduğu belirlenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre araştırma yöntemleri incelendiğinde, nitel yöntemlerin %57,75 oranında, nicel yöntemlerin %23,94 oranında kullanıldığı tespit edilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizini; Derelioğlu (2014), Bakan (2015), Duman (2015), Haraç (2015), Baykan ve Özer (2016), Taş vd., (2016), Gürbüz (2018), Güler ve Karanuh (2018), Sezer ve Kırapçı (2018), Akpınar (2018), Doğar (2019), Durmuş Özdemir (2019), Karatepe vd.,(2019), Coşkun ve Almalı (2020), Usul (2020), Başaran (2020), Ayaz (2021), Eryiğit (2022), Engin (2022), ve Çınar (2023) çalışmalarında kullanırken , Künter ve Özkiraz (2020) doküman analizi ve röportaj, Balcıoğlu (2021) ise betimsel analiz yöntemini kullanmıştır. Çalışmalarında Lamba vd., (2015), Atalı (2015), Akçakaya (2016), Şevik (2016), Toprak (2016), Görgün (2017), Kaya ve Yaylı (2023), Kaşıkırık (2023) ve Akyüz ve Başaran (2023) içerik analizi tekniğine, Kurt (2017) vaka analizi yöntemine, Yolcu (2018) dolaylı araştırma yöntemine ve Arıkan (2016) dolaylı ve alıntısız araştırma yöntemine yer vermişlerdir. Ayrıca örnek olay incelemesi yöntemini Yılmaz ve Erkan (2014), Yıldız (2014) ve Bahçacıoğlu (2018) çalışmalarında kullanırken Aktürk (2018) mülakat, Muslu (2014) yüz yüze görüşme, Kaplan (2019) yarı yapılandırılmış görüşme tekniğini ve Sağlık (2016) saha araştırması yöntemini çalışmalarında kullanmışlardır. Nicel araştırma yöntemi olan anket tekniğini; Sağlık (2015), Yaşa Solmaz (2015), Yazır (2015), Paylı (2017), İşbilen (2018), Tekin (2018), Özçubuk (2018), Dölkeleş (2019), Karğın Çakar (2019), Rüzgar (2020), Yıldız (2020), Berber (2019), Özen vd., (2016), Demirel Değirmenci ve Tekin (2022) çalışmalarında kullanırken Akman ve Özaslan (2018) frekans analizini, İşler (2019) anket ve betimsel tarama modelini ve Alan (2020) istatistiksel analiz yöntemlerini çalışmalarında kullanmışlardır.

Hem nitel hem nicel yöntemin bir arada kullanıldığı karma yöntemlerin çalışmalarda daha az yer aldığı belirlenmiştir. Oysa karma yöntemler birleştirici yapısıyla nicel ve nitel araştırmaların gözden kaçan, eksik yönlerini tamamlamaktadır (Balıcı, 2021: 45). Bu nedenle araştırmalarda karma yöntemlerin daha çok kullanılması önerilmektedir. Çalışmanın veri toplama tekniklerine göre bakıldığında, ağırlıklı olarak doküman analiz (%32,39) tekniğinin kullanıldığı görülmektedir. Doküman analizi, dokümanın tarihlenen dönem içindeki gelişmeleri net şekilde anlayabilmesine olanak sağlar (Bowen, 2009: 30). Zamana yayılması ve ekonomik olma gibi özelliklerinden dolayı sosyal bilimlerde çokça tercih edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2021: 190). Bunun yanı sıra dijital verilere daha kolay ulaşılabilir olmasının bu yöntemin kullanım yoğunluğunu arttırmış olabileceği düşünülmektedir. Elde edilen bulgular neticesinde ikinci en çok kullanılan tekniğin, anket tekniği (%19,72) olduğu, bunun yanı sıra başkaca tekniklerden verilerin toplandığı görülmektedir. Bununla birlikte, az sayıda kavramsal çalışmaların (%7,04) kısmi mevcudiyeti yerel yönetimlerde stratejik planlamaya yönelik teorik temel geliştirme amacının bir sonucu olarak görülebilir.

Çalışmada yazarların akademik alanlarına bakıldığında, kamu yönetimi alanı öne çıkmaktadır. Bu durum yerel yönetimlerin kamu yönetim alanı konularından biri olmasıyla açıklanabilir. Sonrasında en çok işletme alanında bu konunun çalışıldığı görülmektedir. Yönetim ve stratejik planlama, işletmenin temel konuları olarak sıklıkla çalıştığı konular olması yönüyle olabileceği değerlendirilmektedir. Bulgulara göre en az çalışmaların birer adetle, antropoloji ve endüstri mühendisliği alanında olması göze çarpan bir diğer nokta olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda, stratejik planlamanın bireyselden kurumsala kadar yaşamın içinde olması nedeniyle sosyal bilimler alanından farklı birçok bilim dalındaki araştırmacıların, araştırma konusu olma potansiyelini içinde barındırdığı görülmektedir. Bu çalışmaların yerel yönetimlerin hizmet üretme ve sunma gelişmişliği konusunda stratejik planlamalardaki uygulamaların artı ve eksi yönlerini göstermesi açısından rehberlik görevi yapmaları yönüyle fayda sağlayacağı söylenebilir.

SONUÇ

Stratejik planlama geleceğin belirsizliğine ışık tutan, bu sayede değişime hızla uyum sağlayabilen en önemli yönetim modelidir. Stratejik planlama ilk olarak özel sektörün kullanmaya başladığı bir model iken, son yıllarda kamu yönetimi alanında uygulanan ve yasalarla zorunlu kılınan bir yönetim modeli haline gelmiştir. Bu durum, alan yazında kendini de hissettirmiş hem işletme hem de kamu yönetimi alanında araştırmacıların ilgisini çekmiştir. Bu çalışmanın amacının yerel yönetimlerde stratejik planlama araştırmalarına genel bir bakış sunmak olduğu dikkate alındığında bu amaca ulaşıldığı söylenebilir.

Bu çalışmada 2014-2023 yılları arasında ilgili kriterlere göre yapılan literatür araştırması sonucu 71 adet çalışma incelenmiştir. Bu literatür araştırması, konusu itibarıyla daha önce çalışılmadığından ilk olma özelliğini taşımaktadır. Tüm bu bilgiler ışığında bu çalışma, yerel yönetimlerde stratejik planlama alanındaki çalışmaların mevcut durumunu belirlenmesine katkı sağlayacağı ve gelecekteki

araştırmalara yol gösterebileceği düşünülmektedir. Ayrıca yapılan incelemeye ilişkin yurt dışında yapılmış çalışmaların dahil edilmesiyle daha kapsamlı çalışmalara yer verilmesi önerilebilir.

STRATEGIC PLANNING IN LOCAL GOVERNMENTS: A LITERATURE RESEARCH

1. INTRODUCTION

Strategic planning practices, which are a part of the strategic management approach, have become widespread in public institutions of many countries in recent years. This model in public institutions aims to increase effectiveness and efficiency in management and to demonstrate effective management in matters such as financial strength, transparent, and public welfare. In our country, some of the public services are carried out by local governments that carry out public activities. This study is a literature research that includes the analysis of the related studies available in open-access databases on strategic planning in local governments in Türkiye. The aim of the research is to examine and evaluate previous studies on strategic planning implemented in local governments in line with certain criteria and to reveal their current situation, thus contributing to the accessibility of the studies and guiding future research.

2. METHODS

A comprehensive literature review was conducted between 01.08.2023 - 31.08.2023 to access Turkish studies on "Strategic Planning in Local Governments" published between 2014-2023. Google academic search engine, YÖK thesis search database, ULAKBİM database, TRDizin database and DergiPark electronic databases were used to access the studies. The search criteria were that the titles of the studies in the database included the words "strategic planning in local governments", "strategic planning in municipalities", "strategic planning in special provincial administrations", "strategic planning in metropolitan municipalities", "strategic planning in water and sewerage administrations" and that they were accessible in full text. As a result of the scanning, resources such as postgraduate theses, articles and book chapters were obtained and these data; It was analyzed according to the criteria of author, academic field, year of publication, type of research, management of the research and content of the research. During the searches, duplicate and studies that did not match the title were removed. As a result of this method, 71 studies were reached in line with the criteria determined.

3. RESULTS

When the studies were examined according to source type, it was determined that the most number of studies were in the master's thesis type with 32 pieces. The second highest number of studies was determined to be in the article type with 29 studies.

When the research methods used in the studies were examined, it was determined that the qualitative method was used more in 41 studies. It was determined that quantitative research method was used in 17 studies, mixed method in 8 studies, and theoretical/conceptual method in 5 studies. When the data collection techniques used are examined, it is seen that the most used 23 were document analysis, 14 were survey techniques and 10 were content analysis. When examined according to academic fields of study, it is seen that they mostly focus on 36 public administration fields. There are 18 studies in the field of business administration, 7 in the field of finance, 2 in the field of public law, 2 in the field of political science and international relations, 2 in the field of physical education and sports teaching, 2 in the field of economics, 1 in the field of anthropology and 1 in the field of industrial engineering.

4. DISCUSSION

When the studies obtained as a result of the literature review were examined, it was found that the majority of the studies were postgraduate theses and a close number of articles, while the fewest studies were book chapters. In the studies conducted, it was determined that the most preferred research method was the qualitative method, with a rate of 57.75%, and the second most preferred method was the quantitative method, with a rate of 23.94%. It has been determined that mixed methods, in which both qualitative and quantitative methods are used together, are less involved in the research. Document analysis was the most frequently used method in 32.39% of the studies, and it can be said that the intensity of the use of this method is due to the easier accessibility of digital data. Survey and content analysis are the other most commonly used techniques. When the academic fields of the authors are examined, it stands out that they are mostly in the field of public administration. The fact that the research is about strategic planning in local governments can be interpreted as a subject that the field of public administration emphasizes. Management and strategic planning have been evaluated as the basic subjects of the business and are frequently studied subjects. Another noteworthy point is that studies have been carried out in the fields of physical education and sports teaching, anthropology and industrial engineering, which are not included in the social sciences. In this context, since strategic planning is a part of life from individual to corporate, it has the potential to be a research subject for researchers in many branches of science other than social sciences.

CONCLUSION

This study is thought to guide future research by providing an overview of the current status of studies in the field of strategic planning in local governments. In this context, it may be suggested to include more comprehensive studies by including studies conducted abroad regarding the examination. The current study findings indicate the need for further studies on local government strategic planning. It is thought that it will be possible to encourage further studies to be carried out in cooperation with the university and local government.

KAYNAKÇA

- Akçakaya, O. (2016). Stratejik Yönetim Yaklaşımı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planları Üzerine Bir İnceleme. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Akman, Ç., ve Özasan, A. (2018). Türkiye’de Stratejik Planlama: Büyükşehir Belediyelerinin Stratejik Planları Ne Söylüyor?. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(14), 55-90.
- Akpınar, B. (2018). Hukuki Boyutlarıyla Belediyelerde Stratejik Planlama ve Bağcılar Belediyesi Örneği. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Aktürk, N. (2018). Yerel Yönetimlerde Stratejik Plan Uygulamaları Kadıköy-Kartal-Pendik-Şişli Belediyeleri Üzerine Karşılaştırmalı Analiz. Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Akyüz, D., ve Başaran, İ. (2023). Belediyelerin Stratejik Planında Afet Yönetimi: Manisa Büyükşehir Belediyesi Üzerine Bir İnceleme. *Ases II. Uluslararası Afet Kongresi*, 26-27 Ağustos 2023. Ases Yayıncılık. Kahramanmaraş. 58-70.
- Alan, M. (2020). Yerel Yönetim Reformu Sonrası Yerel Yönetim Mali Tablo Verilerinin Analizi ile Yönetim Karar ve Stratejik Planlara Etkileri: Bursa Uygulamaları. Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Arıkan, G. (2016). Belediyelerde Stratejik Planlama Süreci: Londra ve İstanbul Büyükşehir Belediyelerinin Karşılaştırılması. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Aşgın, S. (2006). Ülkemizde Stratejik Planlama Kavramının Gelişmesi. *Türk İdare Dergisi*, 451, 7-20.
- Atalı, L. (2015). Büyükşehir Belediyeleri Stratejik Planlarında Spor ile İlgili Amaç ve Hedeflerin Analizi. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri*, 10(1), 48-56.
- Ayaz, Ç.E. (2021). Türkiye’de Büyükşehir Belediyelerinin Çevre Yönetimi ile İlgili Stratejik Plan Hedeflerine Ulaşma Düzeylerinin Yıllık Faaliyet Raporları Aracılığıyla İzlenmesi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Doktora Tezi.
- Bahçacıoğlu, S. (2018). Stratejik Planlama ve Kastamonu Belediyesi Stratejik Planı Üzerine İnceleme. Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Bakan, R. (2015). Belediyelerde Stratejik Planlamanın Kamu Hizmetlerine Etkisi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Balcı, A. (2021). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*, Ankara: PegemA Yayınları.
- Balcıoğlu, E. (2021). Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama Süreci ve Balanced Scorecard Uygulaması İBB Örneği. İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Barca, M., ve Hızıroğlu, M. (2009). 2000’li Yıllarda Türkiye’de Stratejik Yönetim Alanının Entellektüel Yapısı. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 4(1), 113-148.

- Başaran, S. (2020). Belediyelerde Stratejik Planlamanın Uygulanışında Karşılaşılan Güçlükler ve Çözüm Önerileri. İstanbul Rumeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Baykan, B. G., ve Özer, Y. B. (2016). Belediyelerin Stratejik Planlarında Çevre: İstanbul Ölçeğinde Bir Değerlendirme. *Strategic Public Management Journal*, 2(4), 95-102.
- Bektaş, E. (2022). Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama: Karabük İl Özel İdaresi Örneği. Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Berber, M. (2019). Büyükşehir Belediyelerinde Stratejik Planlama Örgütsel Öğrenme Etkinlik İlişkisi Kayseri Büyükşehir Belediyesi Örnek Olay Çalışması. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Berry, M., Inge, B. A., Gross, J. P., Colston, J., and Bowers, A. M. (2018). Planning for Diversity: The Inclusion of Diversity Goals in Postsecondary Statewide Strategic Plan. *Higher Education Politics & Economics*, 4(1), 262-280.
- Bowen, G. A. (2009). Document Analysis as a Qualitative Research Method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Bryson, J. M. (1988). A Strategic Planning Process for Public and Non-Profit Organizations. *Long Range Planning*, 21(1), 73-81.
- Bryson, J. M., Crosby, B. C., and Bryson, J. K. (2009). Understanding Strategic Planning and the Formulation and Implementation of Strategic Plans as a Way of Knowing: The Contributions of Actor-Network Theory. *International Public Management Journal*, 12(2), 172-207.
- Bryson, J. M., Edwards, L. H., and Van Slyke, D. M. (2018). Getting Strategic About Strategic Planning Research. *Public Management Review*, 20(3), 317-339.
- Bryson, J., and George, B. (2020). Strategic Management in Public Administration. *In Oxford Research Encyclopedia of Politics*. Edited by B. G. Peters and I. Thynne, 1-26.
- Candy, V., & Gordon, J. (2011). The Historical Development of Strategic Planning Theories. *International Journal of Management & Information Systems (IJMIS)*, 15(4), 71-90.
- Coşkun, B., ve Almalı, V. (2020). Belediyeler ve Stratejik Planlama: Van ve Muğla Büyükşehir Belediyelerinin 2015-2019 Yılları Stratejik Planlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *Strategic Public Management Journal*, 6(11), 15-32.
- Çınar, S. (2023). Belediyelerde Stratejik Planlama Sürecinde Katılımcılığın Önemi: Süleymanpaşa Belediyesi Örneği. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Demirel Değirmenci, S., ve Tekin, N. (2022). Stratejik Planlama Sürecinde Paydaş Analizi ve Katılımcılık Boyutu Çorum Belediyesi Örneği. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, (10), 160-184.
- Denhardt, R. B. (1985). Strategic Planning in State and Local Government. *State & Local Government Review*, 174-179.
- Derelioğlu, S. (2014). Belediyelerde Stratejik Planlama: Manisa Örneği. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Doğar, Y. (2019). İl Merkez İlçe Belediyelerinin Stratejik Planlarında Spor. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 14-23.

- Dölkeleş, T. (2019). Değişen Yönetim Anlayışı, Stratejik Yönetim ve Stratejik Planlama: Zonguldak Belediyesi Üzerine Bir Araştırma. Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Duman, N. (2015). Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama: Esenler Belediyesi Örneği (2010-2014 Yılları). İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Durmuş Özdemir, E. (2019). Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlardaki Değişimin Kaynaklar Açısından İncelenmesi: Antalya Büyükşehir Belediyesi Örneği. *EKEV Akademi Dergisi*, (77), 91-104.
- Elbanna, S., Andrews, R., and Pollanen, R. (2016). Strategic Planning and Implementation Success in Public Service Organizations: Evidence from Canada. *Public Management Review*, 18(7), 1017-1042.
- Engin, R. (2022). Türkiye'de Belediyelerin Stratejik Planlarında Yer Alan GZFT Analizlerinin Değerlendirilmesi: Büyükşehir ve İl Belediyelerinde Karşılaştırmalı Bir Analiz. *Kalite ve Strateji Yönetimi Dergisi*, 2(2), 97-126.
- Erbaş, M. S. (2023). Londra, New York, İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediyeleri Stratejik Planlarının Birleşmiş Milletlerin Şehirlerde Planlama Yaklaşımı ile Birlikte Değerlendirilmesi. *Ombudsman Akademik*, 9(18), 165-211.
- Eren, E., ve Özdemirci, A. (2018). *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası*. İstanbul: Beta Basım Yayın.
- Eryiğit, B. H. (2022). Pandeminin Türkiye Belediyeciliğinin Stratejik Planlama Anlayışına Öğrettikleri: Stratejik Yönetim Okullarının Savunuları Üzerinden Mukayeseli Bir Değerlendirme. A. Mengi (Ed.) *Pandemi Sürecinde Dirençli Şehirler*, (s. 143-164). Kocaeli: Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı.
- Genç, F. N. (2009). Türk Kamu Yönetiminde Stratejik Planlama. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (23), 201-212.
- George, B., Walker, R. M., and Monster, J. (2019). Does Strategic Planning Improve Organizational Performance? A Meta-Analysis. *Public Administration Review*, 79(6), 810-819.
- Görgün, A. (2017). Büyükşehir Belediyelerindeki Stratejik Planların DPT Kılavuzundaki Kriterlere Uygunluğunun İncelenmesi: Çukurova Bölgesi Örneği. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Gözlükaya, T. (2020). Ege Bölgesi İl ve Büyükşehir Belediyelerinde Stratejik Planlama ve Performans Esaslı Bütçeleme İlişkisi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Guyadeen, D., Henstra, D., Kaup, S., and Wright, G. (2023). Evaluating the Quality of Municipal Strategic Plans. *Evaluation and Program Planning*, 96, 102186.
- Güldüler, E. S. (2022). Yerel Yönetimlerde Stratejik Yönetim Değişimi: Stratejik Planlar Kapsamında Bir Puanlama Modeli. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(26), 1129-1153.
- Güler, M., ve Karanuh, Z. D. (2018). Kentsel Yaşam Kalitesinin Belirleyicisi Olarak Belediye Hizmetleri ve Stratejik Planlar. *Küreselleşme Sürecinde Yerel Hizmet Yerel Siyaset*, 285-310.
- Günay, A. (2021). Short-Term Impact of COVID-19 Pandemic on The Global and Turkish Scientific Publications Performance. *Journal of Advanced Education Studies*, 3(2), 144-152.

- Gürbüz, K. (2018). Belediyelerin Stratejik Planlarının Stratejik Planlama Kılavuzuna Uygunluk Açısından Karşılaştırmalı Analizi, *Akademia Sosyal Bilimler Dergisi, Özel Sayı-1*, 2018, 111-119
- Haraç, S. (2015). Belediyelerde Stratejik Planlama Süreci: Çorlu Belediyesi Stratejik Planları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme. Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Iglesias, Á. (2015). Making Strategic Planning Work in Local Government: An Empirical Study of Success and Failure. *Strategic Public Management Journal (SPMJ)*, Issue1, 40-55.
- İşbilen, S.(2018). Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama: Yozgat Belediyeleri Örneğinin İncelenmesi. İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- İşler, O. (2019). Avrupa Birliği Uyum Sürecinde Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama Çalışmaları: Esenler Belediyesi Örneği. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Johnsen, Á. (2016). Strategic Planning and Management in Local Government in Norway: Status after Three Decades. *Scandinavian Political Studies*, 39(4), 333-365.
- Kaplan, M. (2019). Belediyelerde Stratejik Planlama Uygulamaları Üzerine Bir Araştırma “Küçükçekmece Belediyesi Örneği”. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Karatepe, S., Banazılı, A. M., ve Ozan, M. S. (2019). Büyükşehir Belediyelerinin Stratejik Planlarında Girişimcilik Yaklaşımı: Muğla ve Bursa Büyükşehir Belediyeleri Üzerinden Karşılaştırmalı Bir İnceleme. *İzmir Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 51-59.
- Karğın Çakar, Ö. (2019). Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama Sürecinin Kurum Performansına Etkisi. Altınbaş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Kaşıkırık, A. (2023). Stratejik Planlarda Kadınlar: Büyükşehir Belediyelerinin 2020-2024 Stratejik Planlarında Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzini Sürmek. *Anadolu Strateji Dergisi*, 5(1), 125-159.
- Kaya, H., ve Yaylı, H. (2023). Belediyelerin Kentsel Dirençlilik Algısını Stratejik Planlardan Okumak: TR71 Bölgesi Örneği. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 6(2), 376-385.
- Khalafova, M. (2019). Azerbaycan Yerel Yönetim Sisteminde Stratejik Planlama Modelinin Hukuki Uygulanabilirliği: Türkiye Örneği. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Kılıç, Ö. (2018). Stratejik Planlama Süreci ve Edirne Belediyesi 2015-2019 Stratejik Planı Değerlendirmesi. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 1-24.
- Klijn, E. H., and Koppenjan, J. (2020). Debate: Strategic Planning after the Governance Revolution. *Public Money & Management*, 40(4), 260-261.
- Korkın, E., ve Öztöp, S. (2022). Büyükşehir Belediyeleri Stratejik Planlarında Afet Yönetimi. *Medeniyet Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 61-75.

- Kools, M., and George, B. (2020). Debate: The Learning Organization: A Key Construct Linking Strategic Planning and Strategic Management. *Public Money & Management*, 40(4), 262-264.
- Korlu, R. K. Belediyelerde Stratejik Planların Başarısında Örgüt Kültürünün Önemi. In International Marmara Social Sciences Congress (Autumn 2020), 4–5 December 2020. Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli. 406-412.
- Kömürcüoğlu, E. (2019). Yerel Yönetimlerde Türkiye'nin Modernleşmesi ve Stratejik Planlama. *Turkish Studies - Economics, Finance, Politics*. 14(3), 869-881
- Kurt, A. (2017). Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama Sürecinde Karşılaşılan Yönetimsel ve Kültürel Sorunlar: Bursa İli Örneği. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Künter, B., ve Özkiraz, A. (2020). Stratejik Planlama: Tokat İl Özel İdaresi Örneği. 5. İKSAD Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, 13-15 Mart 2020, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat. 20-37.
- Lamba, M., Altunok, M., ve Kerman, U. (2015). Büyükşehir Belediyelerinde Stratejik Planlama Anlayışı Çerçevesinde Kurumsal Kabiliyet ve Kapasite. *Çağdaş Yerel Yönetimler*. Cilt-24, Sayı-4, s.95-118.
- Maliye Bakanlığı (2006). Maliye Bakanlığı 2008–2012 Stratejik Plan Çalışması Temel Bilgilendirme Belgesi. Ankara.
- Muslu, T. (2014). Belediyelerde Stratejik Planlama ve Ümraniye Belediyesi Örneği Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Mintzberg, H., Ahlstrand, B., and Lampel, J. B. (2009). *Strategy Safari*. Pearson UK.
- Mulgan, G. (2009). *The Art of Public Strategy: Mobilizing Power and Knowledge for The Common Good*, Oxford University Press on Demand.
- Narinoğlu, A. (2007). *Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama ve Uygulama*, İstanbul: Mart Matbaacılık.
- Özçubuk, İ. E. (2019). Örgüt Kültürü-Stratejik Planlama İlişkisinin Yerel Yönetimlerde İncelenmesi: Kahramankazan Belediyesi Örneği. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Özen, A., Atılgan Yaşa, A., ve Demirhan, H. (2016). Katılımcı Bütçeleme Anlayışı Çerçevesinde İzmir Büyükşehir Belediyesinin 2015-2019 Stratejik Planının Değerlendirilmesi. *Electronic Journal of Social Sciences*, 15(59).
- Paylı, M. (2017). Örgüt Kültürü ve Stratejik Planlama Süreci; Karaman Belediyesinde Bir Uygulama. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Rüzgar, N. (2020). Belediye Çalışanlarının Stratejik Planlamaya İlişkin Tutumları: Bursa Yıldırım Belediyesi Örneği. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 12(4), 3702-3713.
- Sağlık, Ö. (2015). İstanbul'daki İlçe Belediyelerinin Stratejik Planları ile Performans Programlarında Bilgi ve Belge Odaklı Hizmetlerin Yeri. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Sağlık, Ö. (2016). Bursa Büyükşehir Belediyesinin Stratejik Planları ile Performans Programlarında Bilgi ve Belge Odaklı Hizmetlerin Yeri (2010-2014).
- SBB (2019). *Belediyeler İçin Stratejik Planlama Kılavuzu*, Ankara. T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

- SBB (2021). *Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu*, Sürüm 3.1, Ankara. T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- SBB (2023). Yürürlükteki Stratejik Planlar (6 Şubat 2023). T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Erişim: 26 Eylül 2023
<http://www.sp.gov.tr/tr/stratejik-plan/g/be/kurum/Belediyeler/order/kurum>
- Sezer, Ö., ve Kırapçı, A. (2018). Belediyelerde Stratejik Planlamanın Bir Unsuru Olarak Performans Denetimi: Zonguldak Belediyesi Stratejik Planları Üzerine Bir Değerlendirme. *Ekonomi Maliye İşletme Dergisi*, 1(2), 54-78.
- Songür, N. (2015). Türk Kamu Yönetiminde Stratejik Planlama ve Uygulamalara İlişkin Genel Bir Değerlendirme. *Strategic Public Management Journal*, 1(1), 56-78.
- Şevik, N. (2016). Belediyelerde Stratejik Planlama Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar Üzerine Bir Araştırma: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(9), 37-54.
- Şahin İpek, E. A., ve Akman, Ç. (2019). Son Dönemde Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Belediyelerde Stratejik Planlama Süreci. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 2(2), 359-373.
- Taş, İ. E., Çiçek, Y., ve Koçar, H. (2016). Büyükşehir Belediyelerinde Stratejik Plan Analizi: Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 57-76
- Tekeli, İ. (1993). *Türkiye'de Yerel Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi*, Ankara: Kent Basımevi.
- Tekin, L. (2018). Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama: İstanbul Avrupa Yakası İlçe Belediyeleri Örneği. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Tombul, S. (2017). Stratejik Planın, Yatırım Programları ile İlişkisi ve Üst Politika Belgeleriyle Uyumu: İSKİ Üzerine Bir İnceleme. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Toprak, D. (2016). Kamu İdarelerinde Cinsiyete Duyarlı Stratejik Planlama ve Bütçeleme: Isparta İl Özel İdaresi Örneği. *Journal of Suleyman Demirel University Institute of Social Sciences*, 29(4).
- TÜİK. (2023). 2022 yılı İllere Göre İl/İlçe Merkezi Belde/Köy Nüfusu ve Yıllık Nüfus Artış Hızı. Erişim: 18 Eylül 2023
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=49685>
- Usul, C. (2020). Belediyelerde Stratejik Planlamada Symbiocity Yaklaşımı. *İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 32-39.
- Yakut İpekoğlu, H. (2019). Stratejik Planlama Etkililiği Üzerine Bir Araştırma: Ankara Belediyeleri Örneği. S. E. Dinçer (Ed. vd.), *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Alanında Araştırma ve Değerlendirmeler*, (s. 149-178). Ankara: Gece Akademi Yayınevi.
- Yaşa Solmaz, E. (2015). Belediyelerde Stratejik Planlamanın Toplam Kalite Yönetimine Etkisi: Tavşanlı Belediyesi Örneği. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

- Yazır, A. (2015). Belediyelerde Stratejik Planlama: Marmara Bölgesi İl Belediyeleri Analizi. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Yıldırım, E. (2019). Stratejik Planlama Süreci: Sultangazi Belediyesi 2010-2014 ve 2015-2019 Stratejik Planlarının Karşılaştırmalı İncelenmesi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2021). *Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, M., Ş. (2020). Stratejik Yönetim Düşüncesinin Yerel Yönetimlerde Uygulanması ve Stratejik Planlara Yansımaları: Van Büyükşehir Belediyesi ile Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Karşılaştırması. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Yıldız, R. (2014). Belediyelerde Stratejik Planlamanın Uygulanabilirliği: Fatih Belediyesi Örneği. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Yılmaz, H. H., ve Erkan, V. (2014). Belediyelerde Stratejik Planlama: Yaşanan Deneyimin Belirleyiciliğinde Önümüzdeki Döneme İlişkin Öneriler. *Türkiye Belediyeler Birliği Dergisi*, S, 789, 58-69.
- Yolcu, F., S. (2018). Yerel Yönetimlerde Stratejik Planlama: Malatya Büyükşehir Belediyesi Üzerinden Bir İnceleme. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- YPK. (2003). 2004 Yılı Programı ve Mali Yılı Bütçesi Makro Çerçeve Kararı, Karar No: 2003/14, Yüksek Planlama Kurulu.

KATKI ORANI / CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA / EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR / CONTRIBUTORS
Fikir veya Kavram / <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak / <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Filiz POYRAZ
Tasarım / <i>Design</i>	Yöntemi, ölçeği ve deseni tasarlamak / <i>Designing method, scale and pattern</i>	Filiz POYRAZ
Veri Toplama ve İşleme / <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlenmek ve raporlamak / <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Filiz POYRAZ
Tartışma ve Yorum / <i>Discussion and Interpretation</i>	Bulguların değerlendirilmesinde ve sonuçlandırılmasında sorumluluk almak / <i>Taking responsibility in evaluating and finalizing the findings</i>	Filiz POYRAZ
Literatür Taraması / <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak / <i>Review the literature required for the study</i>	Filiz POYRAZ